

KNIHY KNIHOVNY KUNŠTÁTSKÉ

„Moje bárka plula od samého prvopočátku s naplno rozvinutými plachtami. Milovala jsem život a zakusila jsem opravdu všechno, co jen může život poskytnout – od toho nejhoršího k tomu nejlepšímu.“ To jsou slova Amelie Posse-Brázdové, dcery švédských šlechtických rodičů, ženy až neuvěřitelně vitální, jejíž život byl shodou šťastných či nešťastných náhod spojen s Československem.

Už během první světové války se stala mluvčí internovaných Čechů v Itálii, znala se s T.G. Masarykem, Štefánikem, Benešem. *„T.G.M. je grand old man Čechů, iniciátor jejich obrození, poslanec a jediný jejich představitel ve Vídni, kterého nemohli umlčet vzhledem k jeho evropské proslulosti.“* Navíc, po rozvodu s Andreasem Björnem roku 1912, se vdala znovu za Čecha, malíře Oki Brázdu a právě jeho prostřednictvím spojila svůj osud s dosud neexistujícím státem Čechů a Slováků.

Po vzniku republiky a agrární reformě, provedené roku 1919 zakoupili manželé Brázdovi zámek Líčkov v severozápadních Čechách i s 185 hektary pozemků. (O koupi panství projevilo zájem přes devět set spekulantů! Cena kolem jednoho milionu třista tisíc korun) Na Líčkov jezdila intelektuální elita celé tehdejší Evropy. Všestranně nadaná Amelie tu píše svou první knihu, Oki portrétuje Masaryka, manželé s dvěma syny se přátelí s Václavem Talichem, Jakubem Obrovským, Maxem Švabinským... Do idyly, přerušované pobyty v Paříži a Římě, nastupuje Henleinova propaganda v pohraničí, v zámeckém parku se organizují nacistická shromáždění. Hajluje se přes protesty Amelie a Okiho. Situace se přiostrňuje a konečně v říjnu 1938 Líčkov obsazují nacisté, zámek se přece nachází na říšském území. Manželé se rozvádí, Oki Brázda požádá o říšské občanství, Amelie prchá do Švédska. Stará se o uprchlíky, zapojuje se do protinacistické činnosti. Syn Slávo Brázda bojuje jako letec RAF. Po válce se Amelie vrací do Československa. Prezidentu Benešovi píše: *„Ačkoli jsem musela mít švédský pas, abych tady mohla za války něco pořádného vykonat, věděla jsem celou dobu, kde domov můj.“* Žije střídavě na Líčkově a v Praze, je vyznamenána Řádem bílého lva. V říjnu 1948 je už definitivně zpět ve Švédsku. Věnuje se šíření české kultury, angažuje se v procesu s Miladou Horákovou, neúnavně propaguje českou hudbu. Píše jednu knihu za druhou, je srovnávána se svým slavným krajanem Axelem Munthem. Umírá 3. března 1957. Zajímavý je osud Okiho (Oskara) Brázdy. Vyznamenán už za Rakouska jako student akademie starým mocnářem, portrétuje později Masaryka a po něm nacistické pohlaváry, po válce přejde na socialistický realismus a vytvoří portréty Klementa Gottwalda a generalissima Stalina. Umírá po své devadesátce koncem sedmdesátých let jako „Zasloužilý umělec“, který se dokázal vždy přizpůsobit coby pravý akademik – konjunkturalista.

STÖMBERG KRANZ Eva: AMELIE POSSE-BRÁZDOVÁ, Praha, Akropolis, 2011